

Annelies Roggeman
*Hoofddocent Fiscaliteit
 Universiteit Gent
 Vakgroep Accountancy,
 Bedrijfsfinanciering and
 Fiscaliteit
 Sint-Pietersplein 7
 B-9000 Gent (België)
 annelies.roggeman@ugent.be
 Corresponding author*

Jitse Broos
Universiteit Gent

Emma Daemers
Universiteit Gent

Aikin Jacobs
Universiteit Gent

De Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa: kritische reflecties van stakeholders

ABSTRACT

Deze studie onderzoekt hoe politici, fiscaal adviseurs, academici en belastingplichtigen het voorstel over de meerwaardebelasting percipieerden kort na de publicatie van het federaal regeerakkoord op 31 januari 2025. Hoewel de potentiële belastingdruk in vergelijking met de buurlanden relatief mild oogt, verschillen de veertien respondenten in hun mening over de rechtvaardigheid van de Belgische belasting en de invulling van de specifieke modaliteiten. Alle geïnterviewden daarentegen geven aan dat de bepalingen van het toepassingsgebied, de tarieven en de vrijstellingen veelal arbitrair ogen. Een grondige motivering achten zij noodzakelijk om discriminatie en rechtsonzekerheid te voorkomen. Daarnaast wordt de waardering van niet-beursgenoteerde aandelen als een groot discussiepunt aanzien. De budgettaire impact van de meerwaardebelasting, alsook de reacties van beleggers en ondernemers in termen van verkooptransacties of kapitaalvlucht schatten de respondenten uiteenlopend in. Het is dan ook waardevol om deze effecten te bestuderen via toekomstig wetenschappelijk onderzoek.

This study explores how politicians, tax advisors, academics, and taxpayers perceived the capital gains tax proposal shortly after the publication of the federal coalition agreement on 31 January 2025. While the potential tax burden appears mild compared to neighboring countries, the fourteen respondents diverge in their views on the fairness of the Belgian tax and the design of its specific modalities. All interviewees, however, point out that the scope, rates, and exemptions largely appear arbitrary. They consider thorough justification essential to avoid discrimination and legal uncertainty. The valuation of unlisted shares is also regarded as a major point of debate. Respondents differ in their expectations regarding the budgetary impact of the tax and the possible reactions of investors and entrepreneurs in terms of sales transactions or capital flight. Examining these effects would be an interesting avenue for future research.

Kernwoorden: Meerwaardebelasting – Financiële vaste activa – Stakeholders – Percepties – België

1. INLEIDING

Op 31 januari 2025 kwam de Arizona-regering¹ tot stand en voorzag ze in haar federaal regeerakkoord 2025-2029 een voorstel tot invoering van een meerwaardebelasting op financiële vaste activa (De Wever, 2025). Nochtans voorziet België reeds een dergelijke belasting wanneer er sprake is van een 'abnormaal beheer' van privévermogen dat bijvoorbeeld het gevolg is van speculatief handelen (art. 90, lid 1, 9° WIB92). In de praktijk wordt de meerwaardebelasting naar aanleiding van abnormaal beheer echter zelden toegepast. Zo zagen in 2023 slechts acht belastingplichtigen hun meerwaarden op aandelen belast tegen

het geldende tarief van 33 % (Dujardin, 2025). De nieuwe meerwaardebelasting wil zich dus richten op het normaal beheer van financiële vaste activa. Wat begrepen moet worden onder een 'normaal beheer' van privévermogen heeft reeds aanleiding gegeven tot tal van discussies in de rechtspraak en rechtsleer. Criteria die in rekening genomen kunnen worden zijn o.a. de veelheid aan verrichtingen of een disproportioneel aandeel en rendement (Van Robbroeck & Wuyts, 2025).

Met het voorstel tot invoering van een meerwaardebelasting op financiële activa beoogt de Arizona-regering verschillende doelstellingen na te streven: enerzijds wil ze de federale begroting op orde krijgen en anderzijds de koopkracht van de werkende mensen en de

¹ Een coalitie van NVA, CD&V, Vooruit, MR en Les Engagés.

De Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa

concurrentiekracht van bedrijven in België verbeteren. Meer bepaald wenst de regering de opbrengsten van de meerwaardebelasting in te zetten om de lasten op arbeid te verlagen (De Wever, 2025). Om deze doelstellingen te bereiken, hoopt ze met de maatregel van de meerwaardebelasting 500 miljoen euro per jaar op te halen vanaf 2029 (Kelepouris, 2025).

Wetenschappelijke studies geven aan dat de invoering van een meerwaardebelasting op financiële vaste activa mogelijk gepaard gaat met negatieve effecten. Een van de belangrijke effecten is het zogenaamde 'lock-in'-effect. Hiermee wordt het effect omschreven dat wanneer een (stijgende) belasting van toepassing is op de realisatie van meerwaarden op aandelen, investeerders hun realisatiemoment zullen uitstellen (Eilbott & Hersh, 1976; Hines & Schaffa, 2024). Een ander effect dat kan spelen is de 'kapitaalvlucht', *i.e.* het effect waarbij financiële vaste activa worden verplaatst naar het buitenland. Dit zou bijvoorbeeld ontstaan wanneer belastingplichtigen van de meerwaardebelasting in België niet bereid zijn om deze belasting te dragen (Bastin *et al.*, 2023; Rotberg & Steinberg, 2024).

Met de introductie van een meerwaardebelasting in het regeerakkoord rijzen heel wat vragen. De tekst in het regeerakkoord schetst de principes, maar heel wat modaliteiten ogen complex en zijn (nog) onduidelijk. Ondernemers, beleggers en andere belanghebbenden stellen de rechtszekerheid van de belasting dan ook in vraag (Dujardin, 2025; Vanwesenbeeck, 2025). Het rechtzekerheidsbeginsel impliceert dat de regels van de meerwaardebelasting duidelijk, voorspelbaar en consistent dienen te worden toegepast. Ze mogen niet zomaar gewijzigd worden en zonder gegronde reden retroactief werken (Van Damme & Wirtgen, 2006). Tevens stellen deze belanghebbenden het gelijkheidsbeginsel van de meerwaardebelasting in vraag. Dit grondwettelijk verankerd beginsel betekent dat het gemaakte onderscheid objectief, kennelijk en redelijkerwijs relevant moet zijn in functie van het doel van de belasting (Kirkpatrick & Ghysbrecht, 1975).

Binnen de context van deze onzekerheden, wordt in deze studie onderzocht hoe verschillende stakeholders het Belgische voorstel tot invoering van een meerwaardebelasting percipieren. Meer bepaald peilen we naar hun verwachtingen, hun bezorgdheden en hun inzichten rond belangrijke modaliteiten van de meerwaardebelasting zoals het toepassingsgebied van de belasting, het tarief, de vrijstellingen en de minderwaarden. Hiertoe worden veertien semigestructureerde interviews afgenomen.

Hoewel (internationaal) onderzoek naar een meerwaardebelasting op financiële vaste activa niet nieuw is, is het onderzoek tot op heden kwantitatief van aard en bestudeert het in

hoofdzak de impact op het beleggersgedrag, de effecten op de financiële markten en de macro-economische implicaties (e.g. He *et al.*, 2022; Niemann & Sureth-Sloane, 2016; Jacob, M., 2013). Kwalitatieve studies die de perspectieven van verschillende actoren in kaart brengen, zijn onbekend. Op deze manier leveren wij een belangrijke bijdrage aan de bestaande literatuur.

Onze studie is als volgt opgebouwd. Vooreerst worden in de literatuursectie de modaliteiten van de meerwaardebelasting in België geschetst op basis van het regeerakkoord van De Wever dat gepubliceerd werd op 31 januari 2025. Tevens wordt ingegaan op belangrijke evoluties tot 30 juni 2025; *i.e.* de datum waarop de federale regering een akkoord heeft bereikt over de invoering van de meerwaardebelasting vanaf 1 januari 2026 en waarvan minister van Financiën Jan Jambon op 2 juli 2025 de krachtlijnen heeft toegelicht aan de pers. Daarna worden de belangrijkste kenmerken van de Belgische meerwaardebelasting vergeleken met die van onze buurlanden. Tot slot worden relevante inzichten uit de literatuur besproken, met bijzondere aandacht voor de mogelijke economische effecten van een meerwaardebelasting op financiële vaste activa.

Het empirisch luik van deze studie omvat veertien semigestructureerde interviews met vier relevante stakeholders: politici, academici, fiscale adviseurs en belastingplichtigen. Door verschillende verwachtingen, bezorgdheden en perspectieven van belanghebbenden samen te brengen, dragen we in belangrijke mate bij aan het maatschappelijk debat rond de meerwaardebelasting.

2. LITERATUURSTUDIE

2.1 Meerwaardebelasting in België

Het regeerakkoord van de regering-De Wever, gepubliceerd op 31 januari 2025, introduceert voor het eerst een meerwaardebelasting op financiële vaste activa die onder het normaal beheer van privévermogen valt. Opvallend is dat in dit regeerakkoord deze meerwaardebelasting benoemd wordt als een 'algemene solidariteitsbijdrage' (De Wever, 2025). De keuze voor het woord 'solidariteitsbijdrage' kan gevolgen hebben voor de aanwending van de fiscale inkomsten. Inkomsten uit een solidariteitsbijdrage zouden namelijk naar de sociale zekerheid stromen, waardoor we in regel niet over belastingen mogen spreken. Bovendien worden socialezekerheidsbijdragen op Europees niveau aan specifieke regels onderworpen, waardoor meer complexiteit wordt gecreëerd².

2 Sociale zekerheidsbedragen worden in sterke mate door Europese regelgeving en rechtspraak bepaald. EU Verordening 883/2004

In wat volgt, worden de belangrijkste karakteristieken van de meerwaardebelasting besproken zoals beschreven in het regeerakkoord (De Wever, 2025, p. 12-13). Deze worden aangevuld met relevante evoluties tot het federaal akkoord op 30 juni 2025.

2.1.1 Toepassingsgebied

Het regeerakkoord-De Wever beoogt het belasten van de gerealiseerde meerwaarde van financiële activa. Dit betreft een ruim spectrum aan financiële producten zoals aandelen, obligaties, fondsen, opties, trackers en crypto-activa. Volgens het federaal akkoord van 30 juni 2025 zouden pensioensparen, langetermijnsparen en groepsverzekeringen niet onder de nieuwe belasting vallen. De meerwaardebelasting heeft uitsluitend betrekking op natuurlijke personen onderworpen aan de personenbelasting en bepaalde rechtspersonen onderworpen aan de rechtspersonenbelasting. Meerwaarden gerealiseerd door vennootschappen blijven buiten schot (De Wever, 2025; Jambon, 2025; Van Dyck & Maes, 2025).

2.1.2 Tarief en vrijstelling particuliere belegger

Met ingang van 1 januari 2026 zal een algemeen vlak tarief van 10 % van toepassing zijn op de gerealiseerde meerwaarde van financiële vaste activa. Aangezien historische meerwaarden worden vrijgesteld zal gekeken worden naar de waarde van het actief op 31 december 2025³. Daarnaast voorziet men in een vrijstelling van de eerste 10 000 euro aan gerealiseerde meerwaarde, de zogenaamde 'voetvrijstelling'. Deze zal jaarlijks worden geïndexeerd. Minister Jan Jambon maakte op 2 juli 2025 duidelijk dat er in een systeem van overdraagbaarheid van de vrijstelling wordt voorzien. Met een maximum van 5 jaar, kan bij (gedeeltelijk) niet-gebruik van de vrijstelling, 1 000 euro worden overgedragen naar volgend jaar. Op die manier zou een maximale vrijstelling van 15 000 euro per belastingplichtige behaald kunnen worden (De Wever, 2025; Jambon, 2025; Van Dyck & Maes, 2025).

stelt bijvoorbeeld dat werknemers en zelfstandigen die tijdelijk in België werken, onderworpen blijven aan de sociale zekerheid van het thuisland en in België vrijgesteld dienen te worden. Voor zover financiële instellingen de sociale bijdrage op de meerwaarde aan de bron inhouden, wordt het een complexe aangelegenheid voor de betaler (o.a. bevoegde instelling, bewijsstukken) om de vrijstelling in België te bekomen (Stox, 2025).

3 Men kan bij een verkoop binnen de vijf jaar opteren voor de historische aanschaffingswaarde indien deze hoger zou liggen dan de waarde van het financieel actief op 31 december 2025 (D'Hoore & Dujardin, 2025).

2.1.3 Tarief en vrijstelling ondernemer

Wanneer een belastingplichtige een 'aanmerkelijk belang' aanhoudt in een bedrijf, wijken de regels van de meerwaardebelasting af van de standaardregeling. Opzet hiervan is om de ondernemingszin niet te belemmeren. Onder een aanmerkelijk belang begrijpt men een participatie van minstens 20 %. In het federaal akkoord van 30 juni 2025 werd verduidelijkt dat de beoordeling van de participatie zal gebeuren op het ogenblik van de verkoop zelf en steeds op persoonlijke naam van de aandeelhouder. Voor zover voldaan is aan de participatie van 20 %, wordt de eerste 1 miljoen aan gerealiseerde meerwaarde vrijgesteld van belasting. De vrijstelling zou 1 keer per periode van 5 jaar van toepassing zijn. Daarna is een verlaagd en opklimmend tarief van toepassing. Het bedrag tussen 1 miljoen euro en 2,5 miljoen euro wordt dan belast aan 1,25 %. Het bedrag tussen 2,5 miljoen euro en 5 miljoen euro wordt belast aan 2,5 %. Het bedrag tussen 5 miljoen euro en 10 miljoen euro wordt belast aan 5 %. Voor het gedeelte boven 10 miljoen euro geldt een belastingtarief van 10 %. Net als bij de standaardregeling zijn historische meerwaarden vrijgesteld en wordt de waarde bepaald op 31 december 2025. Voor niet-beursgenoteerde aandelen zou in verschillende mogelijkheden voorzien worden om deze waarde te bepalen; met name de transactiewaarde, de waarde op basis van vier keer de EBITDA verhoogd met het eigen vermogen of de waarde bepaald door een bedrijfsrevisor of gecertificeerd accountant (De Wever, 2025; Jambon, 2025; Van Dyck & Maes, 2025).

2.1.4 Minderwaarden

Het regeerakkoord voorziet in de aftrekbaarheid van minderwaarden. Deze zullen binnen dezelfde categorie van inkomsten kunnen worden afgetrokken, binnen hetzelfde belastbare tijdperk, maar zonder de mogelijkheid om minderwaarden over te dragen naar volgende jaren (De Wever, 2025; Delanote, 2025).

2.1.5 Administratieve aanpak

Behalve voor meerwaarden gerealiseerd op bepaalde financiële vaste activa zoals crypto-activa, zal de inning van de meerwaardebelasting aan de bron gebeuren door de financiële instellingen. Deze instellingen zullen echter geen rekening houden met het bedrag van de voetvrijstelling en de gerealiseerde minderwaarden. Het is de verantwoordelijkheid van de belastingplichtige om deze vrijstelling of minderwaarde via zijn belastingaangifte te verkrijgen (Dujardin *et al.*, 2025).

De Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa

2.2 Vergelijking met buurlanden

In deze sectie vergelijken we de karakteristieken van de Belgische meerwaardebelasting met deze van de meerwaardebelasting in de buurlanden. Met deze vergelijking beogen we de positie en het gewicht van de Belgische meerwaardebelasting in een grensoverschrijdende context te schetsen. Hierbij benadrukken we dat elk land over een uniek meerwaardebelastingssysteem beschikt, waardoor een rechtstreekse één-op-éénvergelijking slechts in beperkte mate zinvol is.

Bovendien vormt de meerwaardebelasting op financiële vaste activa slechts één maatregel binnen een ruimer fiscaal kader, waardoor de vergelijking idealiter de bredere fiscale context zou moeten omvatten⁴.

Tabel 1 geeft een overzicht van de belangrijkste karakteristieken van de meerwaardebelasting op financiële vaste activa in België, Duitsland, Frankrijk, Nederland en Luxemburg. In het overzicht werd gefocust op de hoofdregels en abstractie gemaakt van specifieke voorwaarden en afwijkingen.

Tabel 1. Kenmerken meerwaardebelasting op financiële vaste activa in België en buurlanden (2025)^a

	België	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Luxemburg
Standaardtarief	10 %	26,375 %	30 %	36 % ^c (box 3)	Progressief (speculatief)
Voetvrijstelling	€10 000	€1 000	n.v.t.	€ 57 000 (box 3)	n.v.t.
Aanmerkelijk belang	20 % participatie Progressief (lager ^b)	1 % participatie (5 j.) Progressief (hoger ^b)	n.v.t.	5 % participatie (box 2) Progressief	10 % participatie (5 j.) Progressief
Minderwaarde	Ja, geen overdracht	Ja, onbeperkt overdraagbaar	Ja, 10 jaar overdraagbaar	Ja, 6 jaar overdraagbaar (box 2)	n.v.t.

^a Bronnen: Deloitte, 2025; PwC, 2025a,b,c; Direction de l'information légale et administrative, 2025; Belastingdienst, 2025a,b.

^b Gemiddelde hoogte tarief aanmerkelijk belang t.o.v. standaardtarief.

^c Zonder aanmerkelijk belang (box 3) betreft het een belasting op het forfaitair rendement van vermogen en niet zozeer een meerwaardebelasting. De voetvrijstelling heeft betrekking op het vrijgesteld vermogen.

De kenmerken van de meerwaardebelasting in België zijn het best vergelijkbaar met deze van Duitsland en Frankrijk. In Nederland betreft het een belasting op het forfaitair rendement van vermogen en niet zozeer een meerwaardebelasting in het geval er geen sprake is van een aanmerkelijk belang. Luxemburg past de belasting enkel toe voor zover er sprake is van speculatieve meerwaarden.

“De Belgische meerwaardebelasting op fiscale vaste activa is in vergelijking met de buurlanden relatief mild”

Het Belgisch voorstel voorziet in een laag en vlak standaardtarief van 10 %, wat gunstig is in vergelijking met Duitsland (26,375 %) en Frankrijk (30 %). België hanteert een voetvrijstelling van € 10 000, wat hoger is dan in Duitsland, Frankrijk en Luxemburg, maar lager dan in Nederland. De participatieregeling die geldt voor een aanmerkelijk belang ligt in België beduidend hoger in vergelijking met de buurlanden. Opvallend is dat België kiest voor een verlaagd systeem van progressieve tarieven, waarbij de belastingdruk gemiddeld lager uitvalt dan het standaardtarief. In het Belgisch voorstel zijn minderwaarden aftrekbaar, maar niet overdraagbaar naar volgende jaren. In Duitsland, Frankrijk en Nederland is dergelijke overdracht

wel mogelijk. Rekening houdend met alle kenmerken, kunnen we samengevat stellen dat de Belgische meerwaardebelasting op fiscale vaste activa een relatief mild systeem is voor de belastingplichtige in vergelijking met de buurlanden.

2.3 ‘Lock-in’-effect, ‘distortion’-effect en ‘kapitaalvlucht’

Uit de vergelijking van de tarieven in de onderzochte landen blijkt dat België voor een laag basistarief heeft gekozen. Sinds de jaren 1970 wordt er onderzoek gedaan naar de gevolgen die het tarief van de meerwaardebelasting met zich meebrengt. Eén van de belangrijke effecten die volgens de weten-

⁴ Zo past België bijvoorbeeld verschillende andere belastingen toe op financiële vaste activa waaronder de roerende voorheffing op inkomsten van dividenden en interesten, taksen op beursverrichtingen en de taks op effectenrekeningen. Ook de belastingdruk op arbeid en consumptie zou relevant zijn bij het in beschouwing nemen van de discussie.

schappelijke literatuur zou spelen is het lock-in effect. Hiermee wordt de situatie omschreven dat wanneer het tarief stijgt, er minder realisaties van meerwaarden zullen zijn. De investeerders stellen hun realisatiemoment uit. Het omgekeerde is ook zichtbaar: wanneer het tarief daalt, zijn er meer realisaties van meerwaarden (Eilbott & Hersh, 1976). Daarnaast zouden hoge standaardtarieven de investeringen die pas op lange termijn winsten behalen afremmen, kortetermijninvesteringen zouden hierdoor wel gestimuleerd worden (Hines en Schaffa, 2024).

Er zou ook geopteerd kunnen worden om meerwaarden generaliseerd over een korte periode zwaarder te belasten dan over een lange termijn. Volgens He et al. (2022) heeft deze differentiatie in tarieven zowel voor- als nadelen. Een voordeel is dat het bedrijven stimuleert om meer te focussen op de langetermijnwinsten. Een nadeel is dat er minder geld beschikbaar is van investeerders die flexibel willen blijven en snel toegang tot cash nodig hebben. He et al. (2022) wijzen ook op het risico dat de aandelenmarkt minder efficiënt kan worden. Het frequent verhandelen van aandelen speelt namelijk een belangrijke rol in het reflecteren van relevante informatie in de aandelenprijs.

Onzekerheid over de (toekomstige) modaliteiten van de meerwaardebelasting heeft eveneens een belangrijke invloed op het tijdstip van de realisatie. Dit wordt door Kamin en Oh (2019) het distortion effect genoemd. Het invoeren van de meerwaardebelasting op aandelen in België zorgt voor grote onzekerheid bij ondernemers en beleggers (Vanwesenbeeck, 2025). Naast het potentieel verstorend effect op de realisatie van meerwaarden, brengt deze onzekerheid ook andere negatieve effecten met zich mee voor ondernemingen zoals een lagere groei, het moeilijker aantrekken van investeringen en minder innovatie (Lee & Xu, 2019; Niemann & Sureth-Sloane, 2016; Chen & Jin, 2023).

Verder stelt zich de vraag of belastingplichtigen bereid zijn deze belasting te dragen en dit niet leidt tot een kapitaalvlucht van de grootste vermogens. Onderzoek geeft aan dat een zwaardere belasting op vermogen zorgt voor meer kapitaalvlucht (Bastin et al., 2023; Rotberg en Steinberg, 2024). Op die manier ontstaat tevens competitie tussen landen om deze vlucht te vermijden (Finér & Pankka, 2025). In sectie 2.2 werd duidelijk dat België een lager tarief toepast voor de meerwaardebelasting op FVA dan haar buurlanden.

3. INTERVIEWS STAKEHOLDERS

3.1 Methodologie

In deze studie onderzoeken we hoe verschillende stakeholders het Belgisch voorstel tot invoering van een meerwaardebelasting percipiëren. Hiertoe opteren we voor een kwalitatief onderzoek en meer bepaald voor interviews. Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de interviews te garanderen hanteren we de raamwerken van Patton (2015) en Kvale (2007); de grote krachtlijnen komen neer op een systematische voorbereiding, een objectieve en nauwkeurige datacollectie, en een transparante en onderbouwde analyse en interpretatie van de data.

In het kader van de onderzoeksvraag is de keuze voor interviews zinvol om verscheidene redenen. Ten eerste is gezien de status van de Belgische meerwaardebelasting op het moment van dit onderzoek een kwalitatieve methodiek het meest aangewezen; het voorstel tot invoering van dergelijke meerwaardebelasting in België is nieuw en de modaliteiten bevinden zich nog niet in de fase van een wet(ontwerp). Ten tweede doen we een belangrijke bijdrage aan de huidige literatuur waar kwalitatieve studies over meerwaardebelastingen op FVA onbestaande zijn. Ten derde zijn interviews met relevante actor-groepen uitermate geschikt om een brede blik op het onderwerp te werpen en dieper in te gaan op het *hoe* en *waarom* van bepaalde keuzes (Kvale, 2007; Patton, 2015). Het laat toe om opportuniteiten en valkuilen van de meerwaardebelasting in kaart te brengen die al dan niet werden geïdentificeerd in de literatuurstudie.

De interviews worden afgenomen bij vier relevante stakeholders: politici, academici, fiscale adviseurs en belastingplichtigen. De keuze voor deze vier groepen is gebaseerd op de verwachting dat zij, elke vanuit hun specifieke expertise en perspectieven, waardevolle inzichten kunnen bieden over de meerwaardebelasting op FVA in België. Politici worden geïnterviewd met het oog op het verkrijgen van inzichten op het beleidsniveau. Hierbij streven we een evenwichtig weergave na van het politiek-ideologisch spectrum. De tweede groep bestaat uit academici, meer bepaald professoren in fiscaal recht. Hun expertise laat toe de meerwaardebelasting vanuit een theoretisch en juridisch perspectief te benaderen. De groep van fiscale adviseurs biedt belangrijke inzichten in de praktische haalbaarheid en implementatie van de meerwaardebelasting. De laatste groep van belastingplichtigen tot slot, is de groep die met de meerwaardebelasting zal geconfronteerd worden en bestaat uit ondernemers en investeerders.

Bij de selectie van de respondenten in de verschillende groepen werden naast expertise van het onderwerp, ook bereidheid om

De Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa

zich publiek uit te spreken over het thema, als criteria gehanteerd. Een 70-tal potentiële respondenten werden op basis van hun profiel en berichten op sociale media geïdentificeerd en gecontacteerd. Uiteindelijk waren 14 respondenten bereid tot een interview. Tabel 2 geeft een overzicht van de geïnterview-

den onderverdeeld in de vier groepen, met vermelding van geslacht, type interview en duur van het interview. Elke respondent wordt weergegeven met een unieke code waarnaar bij de latere bespreking van de interviews wordt verwezen.

Tabel 2. Overzicht interviews

Code	Groep	Man/Vrouw	Fysiek/Online	Duurtijd (u: min)
P1	Politici	Man	Online	00:53
P2	Politici	Man	Fysiek	00:20
P3	Politici	Man	Online	01:24
A1	Academici	Man	Online	00:39
A2	Academici	Man	Online	01:03
FA1	Fiscaal Adviseur	Vrouw	Online	00:39
FA2	Fiscaal Adviseur	Man	Online	00:56
FA3	Fiscaal Adviseur	Man	Fysiek	00:28
FA4	Fiscaal Adviseur	Man	Fysiek	00:25
FA5	Fiscaal Adviseur	Man	Online	00:46
B1	Belastingplichtige	Man	Fysiek	00:42
B2	Belastingplichtige	Man	Fysiek	01:08
B3	Belastingplichtige	Man	Online	00:29
B4	Belastingplichtige	Man	Fysiek	00:24

Opvallend is de oververtegenwoordiging van mannelijke respondenten. Onderzoek toont aan dat mannen gemiddeld rechtser standpunten innemen dan vrouwen (Box-Steffensmeier *et al.*, 2004). Deze vaststelling kan de bevindingen van onze interviews mogelijks vertekenen. De geïnterviewden konden opteren voor een fysiek of een online interview om flexibel in te spelen op hun wensen⁵.

Het onderzoek werd uitgevoerd a.d.h.v. semigestructureerde interviews. Dit type interview vertrekt van een vooraf bepaalde topiclijst met vragen, maar geeft ook flexibiliteit om dieper in te gaan op de antwoorden van de respondenten en aan te vullen met vervolgvragen. Deze vervolgvragen kunnen geanticipeerd zijn, maar ook spontaan ontstaan tijdens de interactie met de geïnterviewde (Kvale, 2007). De topiclijst omvat 20 vragen die tot stand kwamen op basis van de literatuurstudie. Meer bepaald wordt naar de visies van de respondenten gevraagd m.b.t. de verschillende modaliteiten van het voorstel van meerwaardebelasting zoals gepubliceerd in het regeerakkoord van De Wever. Daarnaast wordt gepeild naar inzichten over mo-

gelijke (neven)effecten van dergelijke meerwaardebelasting (Appendix 1).

Als deel van de voorbereiding werd de vragenlijst voorafgaand aan het interview bezorgd aan de respondenten. Er werd tevens een instemmingsformulier bezorgd waar o.a. het opzet van het onderzoek wordt geschetst, de toestemming voor audio-opnames wordt gevraagd en confidentialiteit wordt verzekerd.

De interviews werden afgenomen in april en mei 2025. Met het oog op ‘interviewer credibility’ werden de interviews door minstens twee onderzoekers afgenomen. Hierbij werden de vragen op een neutrale manier gesteld, en, waar relevant, gepeild naar verduidelijking of bevestiging via het stellen van bijvragen. Vervolgens werden de audio-opnames getranscribeerd. Voor de analyse werden de transcripties van de interviews gecodeerd met het programma Nvivo. De codering gebeurde per groep van respondenten met het opzet systematisch vergelijkingen te kunnen maken tussen geïnterviewden met een gelijkaardige achtergrond. Bij het coderen werd een combinatie van inductief en deductief⁶ coderen toegepast. Meer bepaald

5 Thunberg en Arnell (2022) geven aan dat er a priori geen verschillen met zekerheid verwacht worden. Uit de analyse van onze interviews konden we geen verschillen waarnemen tussen de twee interviewvormen.

6 Codes die respectievelijk door de antwoorden van de interviews of voorafgaand aan de interviews (topics) ontstaan (Bingham, 2023).

werd een deel van de codes gecreëerd op basis van de topiclijst (deductief). Andere codes ontstonden door onverwachte of opvallende antwoorden (inductief). Aanvullend werd voor elke respondent de kern van de antwoorden manueel genoteerd. Bedoeling hiervan was om het overzicht te bewaren en de hoofdzaken van de bijzaken te scheiden. Dit alles vormde de leidraad om de bevindingen in sectie 3.2 te structureren en gemeenschappelijke bevindingen, tegenstrijdigheden en nieuwe inzichten te identificeren.

“De waardering van niet-genoteerde aandelen is één van de meest problematische onderdelen”

3.2 Bevindingen

3.2.1 Toepassingsgebied en waardering

De meerwaardebelasting op aandelen zou in België van toepassing zijn op gerealiseerde meerwaarden van financiële vaste activa. Bepaalde financiële activa zoals pensioenfondsen en groepsverzekeringen zouden hier niet onder vallen. Sommige respondenten stellen zich de vraag waarom deze belasting beperkt wordt tot financiële activa. Volgens respondenten FA2, FA4, A2 en B2 zouden alle meerwaarden op dezelfde manier behandeld moeten worden.

“Waarom beperkt men het tot de financiële activa en niet andere waarden? Dat is ook niet neutraal. Er zijn andere vermogensbestanddelen die evengoed draagkrachtbepalend zijn. En misschien bestaat nu de kans dat men qua beleggingen gaat vluchten in die producten die niet gevat worden door de meerwaarde.” (A2)

FA5 geeft aan dat men zou kunnen investeren in andere zaken, zoals een kunstcollectie of oldtimers, waarvan de meerwaarde nog niet belastbaar is.

Groepsverzekeringen die de werkgever heeft aangelegd en pensioenfondsen vallen buiten het toepassingsgebied van de belasting. Respondent A1 merkt op dat dit mogelijks aanleiding kan geven tot discussie wegens discriminatie; een zelfstandige die een individuele levensverzekering heeft afgesloten om zijn pensioen veilig te stellen, zou wel onder de meerwaardebelasting vallen. Tot slot maakt respondent B4 zich de bedenking in hoeverre vermogende individuen effectief onder het toepassingsgebied van de regeling zullen vallen:

“Mensen die middelen hebben, die hebben dat in een holding zitten en op die holding worden ze dan weer niet belast.” (B4)

Een ander item betrof het bepalen van de meerwaarde op de fiscale vaste activa. Volgens het akkoord-De Wever zou de waarde bepaald worden vanaf 31 december 2025 en voor

niet-beursgenoteerde aandelen zou in verschillende methoden voorzien worden. Er bleek een consensus onder de respondenten dat dit één van de meest complexe en potentieel problematische onderdelen van de invoering betreft, aangezien elk bedrijf uniek is. Respondenten FA1 en FA2 wijzen erop dat waarderingen van niet-beursgenoteerde aandelen vaak steunen op subjectieve elementen en dat er makkelijk discussies kunnen ontstaan tussen de belastingplichtige en de fiscus. Verder geven A1, FA4 en B4 aan dat het gebruik van een multiple zoals EBITA het voordeel van eenvoud heeft, maar in betekenis sterk kan verschillen per sector en niet voor alle bedrijven (bv. groeibedrijven) een geschikte maatstaf vormt. B3 maakt de bedenking dat de waardering van niet-beursgenoteerde aandelen een niet-controleerbaar proces zal worden en is geen voorstander om hierbij een revisor te betrekken, wat mogelijks in het voordeel van kapitaalcrachtigen zal spelen bij het bepalen van de waarde.

3.2.2 Standaardtarief en vrijstelling

Er werd tijdens de interviews tevens gepolst naar de visies omtrent het voorgestelde tarief en de vrijstelling van de meerwaardebelasting in het geval geen sprake is van een aanmerkelijk belang. Binnen de groep van fiscale adviseurs bestond een consensus over het voorgestelde tarief van 10 % voor de meerwaardebelasting. Deze groep beschouwt het tarief als aanvaardbaar binnen de huidige Belgische fiscale context.

“10 %, als we dat afstemmen met onze cliënten, dan zeggen die dat dat een fair en redelijk tarief is.” (FA1)

Bij de belastingplichtigen overheerste daarentegen vooral ontevredenheid. Een van hen omschrijft het als “een belasting op reeds belaste inkomsten”. Hoewel er in lijn met de verwachting veel tegenstand is bij de groep van belastingplichtigen, is dergelijke belasting voor B4 aanvaardbaar indien de verkregen financiële middelen op een goede manier worden ingezet voor het verbeteren van o.a. het onderwijs, de infrastructuur en het ondernemersklimaat. Verschillende respondenten halen alternatieve tarieven aan voor de 10 %; FA1 en FA2 verwijzen naar een tarief van 15 %, onder meer omdat dit voorkwam in de blauwdruk van minister Vincent Van Peteghem. A1 opteert voor een tarief van slechts 2 %, maar koppelt dit aan een brede grondslag zonder vrijstellingen. Andere respondenten zoals P1, P3 en FA3 vinden conformiteit met de roerende voorheffing en inkomstenbelasting belangrijk en kiezen een tarief van 25-30 %. Over de groepen heen werd de 10 % meermaals als arbitrair bestempeld. De respondenten verwezen dan naar

De Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa

andere fiscale regimes zoals de roerende voorheffing, de auteursrechten en de successierechten waar telkens andere tarieven spelen. De respondenten verkiezen een systeem met een evenwichtige en neutrale belastingdruk tussen verschillende soorten inkomsten.

Verder stellen de groepen van fiscale adviseurs en academici dat, indien het onderscheid tussen abnormaal en normaal beheer van fiscale vaste activa behouden blijft, er een duidelijke definiëring moet komen van deze concepten.

“Als je tien mensen vraagt wat normaal beheer en abnormaal beheer is, dan krijg je tien verschillende antwoorden.” (A1)

De respondenten kregen tevens de vraag om hun mening toe te lichten bij de 10 000 euro voetvrijstelling in het voorstel. Als antwoord hierop werden verschillende standpunten gegeven. Voorstanders vertellen dat het een groot bedrag is voor kleinere beleggers en fiscale rechtvaardigheid bevordert. Andere respondenten geven aan dat het te klein is en dat voor beleggers een meerwaarde van 10 000 euro snel bereikt wordt. Bovendien nemen beleggers aanzienlijke risico's op zich. Hoewel een verhoging van de voetvrijstelling tot 20 000 hieraan kan tegemoetkomen, zou dit volgens velen de belastinginkomsten te sterk uithollen en leiden tot een symbolische maatregel. De academici geven tevens aan dat de meerwaardebelasting wordt voorgesteld als een vlaktaks van 10 %, maar door het inbouwen van een voetvrijstelling, er een progressief en tevens complexer systeem ontstaat. Respondent FA5 waarschuwt dat de voetvrijstelling ook zal leiden tot het strategisch realiseren van het vrijgestelde bedrag per jaar.

“Particulieren, jullie en ik, zullen gewoon onze portefeuille in de gaten houden. En zorgen dat we onder dat bedrag van 10 000 euro proberen te blijven.” (FA5)

Een overkoepelende kritiek van alle respondenten is dat de vrijstelling, net zoals het tarief, arbitrair is. Zo zijn in aanslagjaar 2025 ontvangen dividenden en interesten op spaardeposito's vrijgesteld voor respectievelijk 833 euro en 1 020 euro. A1 en P3 zijn voorstander van een overkoepelende vrijstelling voor belastingen van alle types roerende inkomsten, inclusief de meerwaarden.

3.2.3 Aanmerkelijk belang

Volgens het akkoord-De Wever is er sprake van een aanmerkelijk belang voor zover voldaan is aan de participatie van 20 %.

“De respondenten verkiezen een systeem met een evenwichtige en neutrale belastingdruk tussen verschillende soorten inkomsten”

De eerste 1 miljoen aan gerealiseerde meerwaarde wordt vrijgesteld en er is een verlaagd en opklimmend tarief van toepassing. Een meerderheid kan zich vinden in het onderliggende doel van deze regeling – met name de erkenning en stimulering van ondernemerschap in België. Binnen de groep belastingdragers leeft de overtuiging dat het onlogisch zou zijn om ondernemers die veel risico's nemen, even zwaar of zwaarder te belasten dan particuliere beleggers wat momenteel het

geval is in Duitsland en Luxemburg. Toch zijn er ook kritische geluiden over de uitwerking van de modaliteiten. De drempel van 20 % voor het aanmerkelijk belang wordt arbitrair geacht en leidt mogelijk tot ongewenste fiscale optimalisatiestrategieën. Volgens P3 is het onderscheid in strijd met het gelijkheidsbeginsel wegens het ontbreken van een rechtvaardiging en verhoogt ze de complexiteit. Verder stelt A1:

“Is het redelijk om een aanmerkelijk belang belegger 1 miljoen euro vrijstelling te geven en een gewone belegger – dan moet je daar ook onder verstaan, mensen die ook in KMO's, in private equity, vaak zwaar investeren, maar geen 20 % van de aandelen hebben – dan maar een vrijstelling van 10 000 euro te geven?” (A1)

3.2.4 Minderwaarden

Alle geïnterviewden zijn er het over eens dat het een goede zaak is dat gerealiseerde minderwaarden afgetrokken mogen worden van gerealiseerde meerwaarden. Respondent P3 brengt hierbij de speculatiebelasting in België uit 2016 ter sprake, waar dergelijke verrekening niet was toegestaan. Dit leidde mogelijk tot situaties waarin beleggers belastingen betaalden op brutowinsten zonder rekening te kunnen houden met verliezen. De respondent omschreef dit als een vorm van een potentiële 'oneindige fiscale druk'. Respondent B2 benadert de kwestie vanuit het perspectief van de belegger en stelt zich de vraag of er in de praktijk wel veel gerealiseerde minderwaarden zullen zijn.

Respondent A1 is voorstander om, in tegenstelling tot het voorstel, de minderwaarden over te dragen naar analogie van de meerwaarderegeling op gronden. Deze verliezen zijn vijf jaar overdraagbaar. Rekening houdend met de budgettaire impact vindt P2 het geen haalbare kaart:

“Maar je kunt niet zeggen: het allerlaagste tarief voor de meerwaardebelasting, maar alle cadeaus van andere landen erbij. Dan schiet je met een lege doos over.” (P2)

3.2.5 Lock-in, kapitaalvlucht en budgettaire effecten

De vraag of er een lock-in-effect zal spelen, levert geen eensgezindheid op onder de respondenten. Sommigen stellen dat aandelen uiteindelijk toch verkocht worden en dat fiscaliteit niet het belangrijkste element vormt bij het aankopen of het verkopen van fiscale vaste activa (FA5, A1, B2). Andere respondenten verwachten wel dat aandelen kunstmatig langer aangehouden zullen worden en dat het langetermijnbeleggen kan stimuleren (FA2, FA3). Anderzijds kan dit ook marktverstrend werken volgens B4:

"Ik denk dat dat voor de modale belegger kan betekenen dat die minder snel instapt in bedrijven of minder snel liquide maakt. Dus ik weet niet of dat zo goed is voor de Belgische economie." (B4)

Ook bij het bevragen van onze respondenten over de mogelijke impact van een meerwaardebelasting op de kapitaalvlucht, kwamen uiteenlopende verwachtingen naar voren. De groep van politici en academici zijn ervan overtuigd dat de effecten heel beperkt zullen zijn. Argumenten die zij aanhalen, zijn dat de drempel voor fiscale emigratie hoger ligt dan de lage meerwaardebelasting in België. De grote gegevensuitwisseling tussen Europese lidstaten verkleint ook de bereidheid tot emigratie. De groep van fiscaal adviseurs en belastingplichtigen achten een kapitaalvlucht wel reëel; met deze bijkomende belastingmaatregel dreigt België een belangrijk competitief voordeel kwijt te spelen en meer harmonisatie in Europa is wenselijk. B1 geeft aan dat tal van ondernemers een aanzienlijk deel van hun investeringen en activiteiten buiten België hebben ondergebracht.

Tot slot kwam de budgettaire impact van het voorstel tot meerwaardebelasting aan bod. Aangezien de Belgische begroting met een aanzienlijk tekort kampt, begrijpen de meeste respondenten de zoektocht naar nieuwe inkomsten. Zo is B2 tevreden dat de belasting kadert binnen een taxshift waarbij de hogere belastingdruk op vermogen gepaard gaat met een lagere belastingdruk op arbeid. Toch is er veel scepsis over de verwachte opbrengsten in verhouding tot de verstoring die ze kan teweegbrengen. Respondent P3 hekelt de kwetsbaarheid van de begroting bij slechte beursjaren en is voorstander om de opbrengsten te gebruiken voor schuldafbouw:

"Die opbrengsten. Die hangen natuurlijk af van de prestaties van de beurs. Ik vind het [...] onbegrijpelijk voor de kerntaken van de overheid, die moeten structureel gefinancierd zijn. Die kun je toch niet financieren met volatiele inkomsten?" (P3)

Tegelijkertijd zou het lock-in-effect in combinatie met de voetvrijstelling de geschatte budgettaire opbrengst negatief kunnen aantasten.

4. DISCUSSIE EN BESLUIT

Op 31 januari 2025 werd door de regering-De Wever het federaal regeerakkoord 2025-2029 gepubliceerd. Na maanden van speculeren over de inhoud ervan, verscheen in het akkoord onder de sectie 'Begroting' de titel 'Solidariteitsbijdrage'. Deze solidariteitsbijdrage komt neer op een belasting op gerealiseerde meerwaarden van financiële activa bij een normaal beheer van het privévermogen. De tekst in het regeerakkoord telt exact twaalf regels: de krijtlijnen zijn er, maar een concrete uitwerking nog niet. Het voorstel aangaande de meerwaardebelasting omvat een algemeen tarief van 10 %, vrijgestelde historische meerwaarden, de aftrekbaarheid van minderwaarden (zonder overdracht), een voetvrijstelling van 10 000 euro voor kleine beleggers, en een verlaagd en opklimmend tarief met een vrijstelling van 1 miljoen euro in het geval van een aanmerkelijk belang van minstens 20 % (De Wever, 2025). Minister Jan Jambon verduidelijkte op 2 juli 2025 enkele bijkomende zaken. De intentie is om de meerwaardebelasting in voege te laten gaan per 1 januari 2026. Er zal voorzien worden in een systeem van beperkte overdraagbaarheid van de vrijstelling van 10 000 euro (geïndexeerd, maximum 1 000 euro per jaar, gedurende 5 jaar) en in het geval van een aanmerkelijk belang geldt de vrijstelling van 1 miljoen euro per periode van 5 jaar. Op 18 juli 2025 keurde de ministerraad een voorontwerp van de wet tot invoering van de meerwaardebelasting goed. Bij het schrijven van dit artikel moet de finale wet nog worden goedgekeurd in het parlement. Indien we de kenmerken van het Belgisch voorstel vergelijken met bestaande systemen in onze buurlanden, kunnen we besluiten dat de Belgische meerwaardebelasting op fiscale vaste activa een relatief mild systeem is voor de belastingplichtige, vooral wat betreft de tarieven (standaardtarief, verlaagd getrapd tarief) en voetvrijstellingen. Door de unieke fiscale context van elk land zijn rechtstreekse vergelijkingen evenwel in beperkte mate zinvol. In deze studie onderzochten we tevens hoe politici, academici, fiscale adviseurs en belastingplichtigen het Belgisch voorstel tot invoering van een meerwaardebelasting percipieerden in de periode april-mei 2025.

De Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa

Tabel 3. *Synthese interviews voorstel meerwaardebelasting op fiscale vaste activa in België*

BEVINDINGEN
Toepassingsgebied • Uitsluiting pensioenfondsen, groepsverzekeringen en vennootschappen: <i>quid</i> gelijkheidsbeginsel? • Ruimere scope als alternatief: alle meerwaarden op (financiële) vaste activa Bepaling van de meerwaarde • Wanneer gerealiseerd in 'normaal' of 'abnormaal' beheer? • Waardering niet-beursgenoteerde aandelen: belangrijk discussiepunt - o Keuze waarderingsmethode afhankelijk van sector en levenscyclus - o Rol van revisor? Particuliere belegger • Geen consensus over 'rechtvaardig' tarief of 'passend' vrijstellingsbedrag • Gedeelde perceptie dat (veelal) arbitraire grenzen en bedragen Ondernemer en aanmerkelijk belang • Belang van stimulering ondernemerschap en compensatie risico's • 20 % grens en vrijstelling: eerder arbitrair (gelijkheidsbeginsel?) Minderwaarden • Consensus over aftrekbaarheid minderwaarden: goede zaak Lock-in effect, kapitaalvlucht en budgettaire impact • Uiteenlopende verwachtingen over 'omvang' lock-in-effect en kapitaalvlucht • Opbrengsten meerwaardebelasting volatiel

BELEIDSAANBEVELINGEN
Duidelijke waarderingsregels voor niet-beursgenoteerde aandelen • Rekening houdend met sector- en bedrijfscontext • Documentatievereisten Eenduidige definitie van 'normaal' versus 'abnormaal' beheer Gelijkheidsbeginsel bewaken • Noodzaak grondige motivering uitzonderingen en drempels Evenwichtige en neutrale belastingdruk • Tussen (roerende) inkomsten en meerwaarden • Bredere fiscale hervorming opportuun? Niet rekenen op structurele inkomsten (volatiliteit meerwaarden) Onderzoek naar lock-in effect en kapitaalvlucht

De belangrijkste bevindingen per thema, alsook beleidsaanbevelingen, zijn weergegeven in Tabel 3. Uit Tabel 3 blijkt dat de respondenten het eens zijn dat het toepassingsgebied van financiële vaste activa ruim gedefinieerd moet worden zonder veel uitzonderingen. Het uitsluiten van pensioenfondsen en groepsverzekeringen achten zij mogelijk discutabel in het kader van het gelijkheidsbeginsel. Ook wordt de effectiviteit en de rechtvaardigheid van de maatregel in twijfel getrokken, aangezien vermogende particulieren via vennootschappen buiten het toepassingsgebied kunnen blijven. Een ander punt van eensgezindheid vormt de subjectiviteit van de waardebe-paling van niet-beursgenoteerde aandelen. Tevens wordt de

noodzaak aangekaart voor een duidelijke definiëring van 'ab-normaal' of 'normaal' beheer in het kader van gerealiseerde meerwaarden.

In tegenstelling tot beleggers en ondernemers die de nieuwe belasting betreuren, achten de andere groepen respondenten het standaardtarief en de voetvrijstelling redelijk. Dit sluit aan bij onze eigen analyse waarbij de kenmerken van de Belgische meerwaardebelasting werden vergeleken met die van de buur-landen. De meeste respondenten steunen tevens het verlaagd en opklimmend tarief en de bijhorende vrijstelling om het on-dernemerschap te stimuleren. Een gezamenlijke bezorgdheid

van alle respondenten is dat de modaliteiten (tarief, vrijstelling, aanmerkelijk belang) evenwel arbitrair ogen en weinig aansluiting vinden bij de huidige fiscale behandeling van meerwaarden op (im)materiële vaste activa of roerende inkomsten in het algemeen.

Dit onderzoek heeft enkele tekortkomingen zoals het genderonvenwicht bij de respondenten en de combinatie van digitale en fysieke interviews. Op het moment van de interviews waren relatief weinig details bekend over de meerwaardebelasting. Bovendien geven de interviews geenszins de mogelijkheid om de inzichten te veralgemenen naar de populaties van de bevroegde groepen.

Ondanks de beperkingen van onze studie, haalt Tabel 3 interessante implicaties aan voor beleidsmakers. Uit de interviews blijkt dat het bepalen van de meerwaarde bij niet-beursgenoteerde aandelen een belangrijk discussiepunt zal vormen. Het uitwerken van heldere waarderingsregels die rekening houden met de context (sector, levenscyclus), alsook het bepalen van de minimale documentatievereisten zijn belangrijke aandachtspunten. Een ander heikel punt blijft de noodzaak om duidelijk te definiëren wat onder 'normaal' of 'abnormaal' beheer van het privévermogen valt. Tevens zal het instellen van uitzonderingen (toepassingsgebied) en het bepalen van afkappinggrenzen (tarief, aanmerkelijk belang, vrijstelling) voor de meerwaardebelasting zeer goed gemotiveerd moeten worden. Zo niet, zijn betwistingen bij het Grondwettelijk Hof onvermijdelijk in het kader van het gelijkheidsbeginsel. Ook bouwt het voorstel van de meerwaardebelasting nieuwe complexiteit in aangezien er weinig aansluiting is met de bestaande taxatie van andere meerwaarden en inkomsten. Met het oog op een meer evenwichtige en neutrale belastingdruk achten de meeste respondenten een bredere fiscale hervorming wenselijk. Ook wijst men op de volatiliteit van de inkomsten uit een meerwaardebelasting en benadrukt men dat deze niet als structureel mogen worden beschouwd in de begroting.

In de internationale literatuur zijn er aanwijzingen van nadelige effecten van de meerwaardebelasting zoals taksoptimalisatie m.b.t. het toepassingsgebied, de vrijstellingen of grensbedragen, lock-in-effecten en kapitaalvlucht. De verwachtingen van de respondenten in het onderzoek hierover waren uiteenlopend. In welke mate deze effecten zullen spelen voor de Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa vormt een interessante piste voor verder onderzoek.

5. BIOGRAFIE AUTEURS

Annelies Roggeman is hoofddocent fiscaliteit aan de vakgroep Accountancy, Bedrijfsfinanciering en Fiscaliteit van de Universiteit Gent, waar zij het masterprogramma Bedrijfseconomie – Fiscaliteit coördineert. Haar huidige onderzoeksprojecten bestuderen de impact van fiscale stimuli op O&O in bedrijven, de impact van koolstofbelastingen op innovatie bij ondernemingen en het effect van maatregelen ter verhoging van de fiscale transparantie voor multinationals. Haar onderzoek werd gepubliceerd in internationale, peer-reviewed tijdschriften, waaronder *Business History*, *Energy Policy*, *Journal of Business Economics & Management*, *Society and Business Review* en *European Research on Management and Business Economics*.

Jitse Broos behaalde in 2025 een aanvullende master in de bedrijfseconomie – fiscaliteit aan de Universiteit Gent. In zijn masterproef bestudeerde hij de meerwaardebelasting op financiële vaste activa in België. Daarnaast behaalde hij in 2024 een masterdiploma in accountancy aan dezelfde universiteit. Jitse is momenteel werkzaam als junior belastingconsulent bij PwC.

Emma Daemers voltooide in 2025 de aanvullende opleiding Bedrijfseconomie – Fiscaliteit aan de Universiteit Gent. Ze behaalde tevens een masterdiploma handelswetenschappen - finance and riskmanagement in 2024 aan de Universiteit Gent. Haar masterproef in de opleiding Fiscaliteit onderzocht de meerwaardebelasting op aandelen in België. Emma werkt momenteel als accountant bij Intal.

Aitkin Jacobs voltooide in 2025 het programma Bedrijfseconomie – Fiscaliteit aan de Universiteit Gent. Hij behaalde ook een masterdiploma in communicatiewetenschappen – communicatiemanagement, dat hij in 2023 aan de Universiteit Gent verkreeg. Zijn masterproef in het programma Bedrijfseconomie – Fiscaliteit onderzocht de opinies van experts over de nieuwe meerwaardebelasting op aandelen. Aitkin werkt momenteel als junior belastingconsulent bij PwC.

6. REFERENTIELIJST

Bastin, T., Bayenet, B., Tojerow, I., & Verdonck, M. (2023). *Studie over de belasting op grote vermogens gerealiseerd in opdracht van het Federaal Planbureau*. ULB Solvay Brussels School Economics & Management.

Belastingdienst. (2025a). *Box 2: Aanmerkelijk belang*. https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privé/inkomstenbelasting/heffingskortingen_boxen_tarieven/boxen_en_tarieven/box_2/

De Belgische meerwaardebelasting op financiële vaste activa

- Belastingdienst. (2025b, 27 februari). *Hoe wordt mijn box 3-inkomen over 2024 berekend?* <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/box-3/content/berekening-box-3-inkomen-2024>
- Bingham, A. J. (2023). From data management to actionable findings: A five-phase process of qualitative data analysis. *International Journal of Qualitative Methods*, 22, Article 16094069231183620. <https://doi.org/10.1177/16094069231183620>
- Box-Steffensmeier, J. M., DeBoef, S., & Lin, T. (2004). The dynamics of the partisan gender gap. *American Political Science Review*, 98(3), 515–528. <https://doi.org/10.1017/S0003055404001309>
- Chen, W., & Jin, R. (2023). Does tax uncertainty affect firm innovation speed? *Technovation*, 125, Article 102771. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102771>
- De Wever, B. (2025). *Regeerakkoord* [Regeringsdocument]. Belgium.be. https://www.belgium.be/sites/default/files/resources/publication/files/Regeerakkoord-Bart_De_Wever_nl.pdf
- Delanote, M. (2025). De (relatief) grote fiscale hervorming is er dan toch! *Algemeen Fiscaal Tijdschrift*, afl. 3, 2-18.
- Deloitte. (2025). *Germany Highlights 2025*. <https://www.deloitte.com/content/dam/assets-shared/docs/services/tax/2025/dttl-tax-germanyhighlights-2025.pdf>
- D'Hoore, J., & Dujardin, D. (30 juni 2025). Akkoord over meerwaardetaks: van de eerste worp van Jambon schiet niet veel over. *De Tijd*. <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/federaal/akkoord-over-meerwaardetaks-van-de-eerste-worp-van-jambon-schiet-niet-veel-over/10613825.html>
- Direction de l'information légale et administrative. (2025, April 10). *Impôt sur le revenu – Plus-values sur valeurs mobilières*. <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21618>
- Dujardin, D. (2 mei 2025). Jambon moet meer dan 20 knelpunten over meerwaardebelasting wegwerken. *De Tijd*. <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/algemeen/jambon-moet-meer-dan-20-knelpunten-over-meerwaardebelasting-wegwerken/10605363.html>
- Eilbott, P., & Hersh, L. (1976). The Capital Gains Tax and the "Lock-In" Effect. *Nebraska Journal of Economics and Business*, 15(1), 21–33. <http://www.jstor.org/stable/40472543>
- Finér, L., & Pankka, N. (2025). *Tackling tax avoidance: Reforming capital income taxation in the EU*. Foundation for European Progressive Studies & Kalevi Sorsa Foundation. <https://feps-europe.eu/wp-content/uploads/2025/01/Tackling-Tax-Avoidance.pdf>
- He, E., Jacob, M., Vashishtha, R., & Venkatachalam, M. (2022). Does differential taxation of short-term relative to long-term capital gains affect long-term investment? *Journal of Accounting and Economics*, 74(1), 101479. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2022.101479>
- Hines, J. R., & Schaffa, D. (2024). Capital gains realizations. *Economics Letters*, 244, 111990. <https://doi.org/10.1016/j.econlet.2024.111990>
- Jacob, M. (2013). Capital gains taxes and the realization of capital gains and losses—Evidence from German income tax data. *Finanzarchiv*, 69(1), 30–56. <https://doi.org/10.1628/001522113X663460>
- Jambon, J. (30 juni 2025). *Akkoord over meerwaardebelasting: beperkte impact voor gewone spaarder*. JanJambon.be <https://www.janjambon.be/nieuws/akkoord-over-meerwaardebelasting-beperkte-impact-voor-gewone-spaarder>
- Kamin, D., & Oh, J. (2019). *The effects of capital gains rate uncertainty on realization* (UCLA School of Law, Law-Econ Research Paper No. 19-06). UCLA School of Law. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3365305
- Kelepouris, S. (28 april 2025). Begrotingstekort blijft stijgen: Premier De Wever haalt belofde 3 procent niet en ratingbureaus slaan alarm. *De Morgen*. <https://www.demorgen.be/nieuws/begrotingstekort-blijft-stijgen-premier-de-wever-haalt-belofde-3-procent-niet-en-ratingbureaus-slaan-alarm-b2ba98b9/>
- Kirkpatrick, J., & Ghysbrecht, J. (1975). *L'Egalité devant l'impôt en droit Belge*. Brussel: Bruylant.
- Kvale, S. (2007). *Doing Interviews*. London: SAGE publications.
- Lee, J., & Xu, J. (2019). Tax uncertainty and business activity. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 103, 158–184. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2018.09.013>
- Niemann, R., & Sureth-Sloane, C. (2016, August 18). *Does capital tax uncertainty delay irreversible risky investment?* (WU International Taxation Research Paper Series No. 2016-05). <https://doi.org/10.2139/ssrn.2826022>

Patton, M.Q. (2015). *Qualitative Research & Evaluation Methods (4th ed)*. Sage publications.

PwC. (2025a, June 30). *Germany - Individual: Income determination*. <https://taxsummaries.pwc.com/germany/individual/income-determination>

PwC. (2025b, June 5). *France - Individual - Other taxes*. <https://taxsummaries.pwc.com/france/individual/other-taxes>

PwC. (2025c, July 29). *Luxembourg - Individual - Income determination*. <https://taxsummaries.pwc.com/luxembourg/individual/income-determination>

Rotberg, S., & Steinberg, J. B. (2024). Tax evasion and capital taxation. *Journal of Political Economy*, 132(7), 2488–2529. <https://doi.org/10.1086/729066>

Stox, Y. (11 februari 2025). Meerwaardebelasting of solidariteitsbijdrage? Zeg niet zomaar belasting tegen een bijdrage. *De Tijd*. <https://www.tijd.be/ opinie/algemeen/meerwaardebelasting-of-solidariteitsbijdrage-zeg-niet-zomaar-belasting-tegen-een-bijdrage/10587000.html>

Van Damme, M., & Wirtgen, A. (2006). Het rechtszekerheids-en vertrouwensbeginsel. In I. Opdebeek en M. Van Damme (Eds.), *Beginselen van behoorlijk bestuur* (p. 315). die Keure.

Van Dyck, J., & Maes, L. (12 februari 2025). 'Solidariteitsbijdrage': Zoeken naar deugdelijke overgangsregeling. *Fiscoloog*, 1869, 1.

Thunberg, S., & Arnell, L. (2022). Pioneering the use of technologies in qualitative research – A research review of the use of digital interviews. *International Journal of Social Research Methodology*, 25(6), 757–768. <https://doi.org/10.1080/13645579.2021.1935565>

Van Robbroeck, N., & Wuyts, M. (6 augustus 2025). Meerwaardebelasting op financiële activa: voorontwerp goedgekeurd. *Fiscoloog*, 1889, 1.

Vanwesenbeeck, D. (4 maart 2025). Is die meerwaardebelasting wel eerlijk? *Trends*. <https://trends.knack.be/opinie/is-die-meerwaardebelasting-wel-eerlijk/>

Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB 92)

Appendix 1. Topic lijst interviews

- Eerste indrukken meerwaardebelasting regeerakkoord-De Wever?
- Standpunt over 10 % standaardtarief?
 - Eerder progressief dan vlak? (andere landen)
 - Ander percentage?
 - Lock-in-effect in België?
 - Kapitaalvlucht in België?
- Standpunt voetvrijstelling van 10 000 euro per jaar?
 - Alternatief bedrag?
 - Voor -en nadelen?
- Mening vrijstellen historische meerwaarden?
- Standpunt regeling aanmerkelijk belang? Tarief en vrijstelling?
 - Voor- en nadelen?
 - Verlaagd of hoger opklimmend tarief (Luxemburg, Duitsland)?
- Mening behandeling minderwaarden?
 - Overdraagbaarheid?
- Aanpak beurs- en niet-beursgenoteerde aandelen?
- (Andere) uitdagingen van de meerwaardebelasting?
- Opportuniteiten van de meerwaardebelasting?
- Andere topics?